
دف در مکتب خانقاه

Daf in convent school

Shiraz-Beethoven.ir

ابراهیم مرادی

Ebrahim Moradi

۹	بیوگرافی نویسنده
۱۰	- پیشینه دف و جایگاه آن در عرفان و موسیقی
۱۲	- توضیحات مختصری از طریقت و خانقاه
۱۷	ریتم مقام‌های خانقاهی و ریتم‌های محلی
		معرفی صحیح و اصیل ریتم‌های خانقاهی، محلی با نگارش یک خط و سه خط و مختصر توضیحاتی درباره سرچشمه و علت نام گذاری ریتم مقام‌ها و نت نگاری قطعاتی در باب ریتم‌های خانقاهی، محلی
۴۹	- آیین دف نوازی در ماه ربیع الاول (ماه مولود)
		توضیحات مختصری در باره مولودنامه
۵۵	ریتم تنزیل‌های عربی

Content

Author biography	9
The history of Daf and its stand in mysticism and music	10
A brief description of Doctrine and the convent	12
Rhythm of abbatial Maqams and regional rhythms	17
The correct and authentic introduction of Abbatial and regional rhythms in one line and three lines writing and a brief description of the basis and the cause of naming the rhythm of Maqams and note-writing of some pieces in Abbatial and regional rhythms.	
The ceremony of playing Daf in Rabi'ul Avval month (the month of birth)	49
A brief description of Mowlood Nameh	
Arabic Tanzil's rhythm	55

خانقاه

خانقاه مکانی مبارک است که اهل طریق در آن به پرورش عبادی، روحی و اخلاقی و صفات حسنه برحسب دستورات شریعت و طریقت میپردازند خانقاهها در طول تاریخ مامن و مسکن مسافران، فقراء، مساکین و بینوایان بوده و بر اهل خانقاه چه مراد و چه مرید واجب است خدمتگذار آنان باشند. بر مرید واجب است آداب مرید و مرادی را دقیقاً بجا آورد و به نصایح شیخ که از دایره شرع انور خارج نیست گوش فرا دهد و از جمله مراسماتی که در خانقاه اجرا می شود ذکر گفتن اسماء الله هم بصورت نشسته (تهلیل) و هم بصورت قیام (سماع) که همراه با ساز دف است صورت میگیرد. یک سری آداب و رسوم در خانقاهها وجود دارد که باید طبق همان سنت دیرینه خودش باقی بماند چون این سنتها را بزرگانی برای ما به ارث گذاشتن که در همه این سنتها یک تفکر عرفانی نهفته است و نباید تغییر کند و باید به این اصول پایبند بود و همه نعمات و ریتم نعمات خانقاهی طبق آداب و رسوم خاصی در خانقاهها درست شدند که قابل تغییر نیست. دف نوازی خانقاهی با دف نوازی کلاسیک خیلی متفاوت است. دف نوازی خانقاهی بر پایه نعمات و آداب و رسوم خانقاه میباشد ولی در موسیقی کلاسیک میتوان از هر نوع تکنیکی استفاده کرد حتی تکنیکهای غربی را میتوان به آن اضافه کرد. متأسفانه امروزه بیشتر از دفهایی با پوست مصنوعی استفاده می شود که نسبت به دفهایی با پوست طبیعی سنوریته و صدا دهی خوبی ندارند البته میتوان از این نوع ساز با پوست مصنوعی در موسیقی کلاسیک استفاده کرد ولی در خانقاهها نه، چون روح عرفانی در این نوع سازها بسیار کم رنگ میباشد. نوازنده های اهل طریق برای دف جایگاهی عرفانی قائلند زیرا آن را وسیله ی تقرب الهی، راز و نیاز، عبادت و مناجات می دانند و قبل و بعد از نواختن دف، آن را بوسیده و بر دیدگانشان می گذارند و صدای دف را صوتی بهشتی می دانند به همین دلیل بیشتر در مکانهای مقدس چون خانقاه دف نوازی می کنند و در هر مکانی اقدام به نواختن نمی کنند.

The convent

The convent is a holy place where those who follow the Doctrine preach worship, spiritual, and good qualities in terms of Sharia and the doctrine injunctions. Throughout history it was the home and lodging for travelers and wretches and the poor and It was an obligation for those who lived in the convent -whether the Sheikh or the disciples- to serve them. It's an obligation for the disciple to do upon the formation of discipleship and to listen to the advice of the sheikh which is not out of the Sharia circle and one of the rites which is done in the convent is praising the God's name while sitting down (Thlileh) and while standing up (Sema) with playing daf instrument. There is a set of customs and traditions that must remain in accordance with its ancient tradition, since these traditions are the inheritance of our great masters and there is a mystic thought hidden in them and they should not be changed and we must be bounded to these principles, and that all the songs and rhythms and the songs of abbatial rhythms were made according to certain custom, which cannot be changed.

Abbatial Daf playing is very different form classical Daf playing. Abbatial Daf playing is based on the convent's songs and traditions but in classical music it's also allowed to add some western techniques. Unfortunately today, Dafs with artificial animal skin are made and used which their sound is not good but it can be used in classic Daf playing not abbatial Daf playing because the mystic soul of the sound would fade out in these kind of instruments.

The players who follow the Doctrine consider a mystic stand for Daf because they consider it as a subject to become closer to God and a subject used for praising him and pray, they kiss it and put on their eyes before and after playing it, and they consider the sound of Daf as a heavenly sound and because of that they generally play Daf in holly places like the convent and they usually don't play daf in any other place

به کار بردن (واژه مقام) برای ساز دَف کاملاً اشتباه است و از آنجا که ساز دَف ملودیک نیست و یک ساز ریتمیک می‌باشد و ریتم مقام را اجرا می‌کند، نمیتوان از این واژه استفاده کرد ولی بعلت رایج بودن از این واژه استفاده می‌شود. اجرای ریتم مقام‌های دَف در خانقاه صورت می‌گیرد و بر اساس ذکر و سماع دراویش این مقام‌ها نام گذاری شده اند و توسط نوازندگان این ساز ریتم مقام‌ها اجرا می‌شود. ساز دَف یک ساز ریتمیک، و دارای ملودی نمی‌باشد، مقام یک واژه تخصصی موسیقایی و دارای ویژگی‌های خاص خود می‌باشد و به جای واژه مقام از واژه نغمه نیز می‌توان استفاده کرد و ریتم‌هایی که همراه نغمات خانقاهی اجرا می‌شود ریتم نغمات خانقاهی می‌باشد.

اگرچه اجرای ریتم نغمات خانقاهی چندسال پیش نگاهی بیندازیم متوجه می‌شویم که چقد پراورزی و پراحاساس نواخته می‌شدند بطوری که انسان را به وجد می‌آورد ولی متأسفانه امروزه با استفاده از تکنیک‌های بی رویه و دَف‌هایی با پوست مصنوعی حال و هوای خانقاهی خیلی کم‌رنگ تر از قبل شده و بیشتر تکنیک جایگزین شده و همین باعث شده که رقابتی هم بین نوازنده‌ها ایجاد شود که فکرمی کنند هرکسی تکنیکی تر بنوازد قویتر و برتر از دیگری می‌باشد که متأسفانه بزرگترین اشتباه است.

هرآنچه از دل برآید لاجرم بردل نشیند

لازم بذکر است که طرائق مختلفی وجود دارد به همین خاطر هرکدام از این طرائق آداب و رسوم خاص خود را دارند و ریتم مقام‌های حی الله، غوثی، دائم و گرمیانی از قدمت بیشتری برخوردار هستند و در کل طرائق مشترک هستند. نکته: هر ریتمی که دارای مقام (اوراد ذکر) باشد ریتم مقام محسوب می‌شود در غیر این صورت کاملاً اشتباه است.

Using the word "Maqam" for Daf is totally wrong, since Daf is not a melodic instrument and is a rhythmic instrument which implement Maqam rhythms, the word must not be used but because the word Maqam is so common for Daf, the word is used

The Implementation of Daf's rhythm of Maqams is done in the convent and they are named based on the praises and the Sema of Darvish people. And by the players the rhythms of Maqams are implemented. Daf is not a melodic instrument and its rhythmic, Maqam is an academic word and has its own specialties, the word "sound" can be used instead of the word Maqam and the rhythms which are implemented with abbatial sounds are abbatial sound rhythms. If we take a look at the abbatial sound rhythms in the several past years we will find that they were played with so much passion and feeling in a way that it make us so exited but unfortunately today with the usage of so much techniques and the Dafs which are made with artificial animal skin the abbatial sense is more than ever fading out. And generally are replaced with techniques and that caused a competition between the players and they think whomever plays more technically is stronger and better and that is the biggest mistake ever.

Anything from the heart will take place in the (people's) heart

It must be noted that there are different Doctrines and each of them have its special traditions but Hay Allah, Ghosi, Daem and Garmiyani are the eldest ones and are common between all doctrines.

Note: any rhythm consisting Maqam (praises) is a Maqam rhythm otherwise is completely wrong.

ضربه تم	ضربه بک	ضربه چپ	تم ریز	بک ریز
small back	small theme	Theme tap	back tap	Left tap

ترمولوی دولانچنگ (برای خرد کردن نتها به زمانهای کوچک تر و خلاصه نویسی از این نشانه استفاده می شود)

The Sixteenth note tremolo (these are used for braking the notes into the shorter time distances and notation)

ضربه باحلقه	فقط حلقه	ضربه باحلقه	فقط حلقه
Tap with ring	only ring	Tap with ring	only ring

Crescendo (از ضعیف به قوی)

p ————— f

decrescendo (از قوی به ضعیف)

f ————— p